

Lékařská knihovna Nemocnice České Budějovice, a.s.

Již více jak 60 let je k dispozici zaměstnancům českobudějovické nemocnice lékařská knihovna. PhDr. Helena Dvořáková a Mgr. Blanka Záleská, které jsou dlouholetými pracovníci knihovny, nám její služby blíže představí.

Přiblížte nám, prosím, vaše působení v lékařské knihovně.
HD: Nastoupila jsem do lékařské knihovny v roce 1987 a převzala jsem funkci paní Věry Bobrové. V té době měla knihovna pět zaměstnanců. Postupně se proměňoval nejenom jejich počet, ale i náplň práce. Na začátku devadesátých let jsem tak byla u zrodu Nemocničního zpravodaje. Po odchodu doc. MUDr. Vladimíra Wurma, CSc., jsem převzala evidenci klinických studií, kterou jsem vedla až do roku 2018. Nyní je hlavní náplní mojí práce správa fondu časopisů a jejich předplatné, také evidence a odpisy knih a časopisů. Dále mám na starosti evidenci publikační přednáškové činnosti pracovníků nemocnice.

BZ: Já jsem nastoupila do knihovny v roce 1997. Stejně jako moje kolegyně jsem vystudovala obor knihovnictví a vědecké informace na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Mojí hlavní náplní práce je organizace kongresů, ročně jich pořádáme přibližně patnáct. Dále zajišťuji rešeršní služby a meziknihovní výpůjční službu, což je získávání literatury a článků z jiných knihoven v České republice a případně i ze zahraničí. Obrací se na mne zaměstnanci studující vysokou školu, kteří potřebují odbornou literaturu pro své práce, dále také lékaři, kteří využívají odborné rešerše k atestacím, k publikační a přednáškové činnosti nebo v případě, že mají na oddělení pacienta a potřebují si ověřit v literatuře, jakým způsobem se postupuje ve světě.

Jak velký je v současnosti fond knihovny?
HD: V současné době odebíráme přibližně 100 odborných časopisů, z toho 60 zahraničních, většina z nich je v tištěné podobě. Postupně přibývá těch, které jsou dostupné i on-line, a jsou tak dispozici nejen zaměstnancům oddělení, které časopis odebírá. Odborných knih je v našem fondu na 29 tisíc, nejméně polovina z nich je deponována na jednotlivých odděleních nemocnice (v tzv. primářských knihovnách).

BZ: Naše knihovna disponuje pouze odbornými publikacemi, ale ráda bych poukázala na možnost výpůjčky i beletrie, kterou poskytuje odborářská knihovna, jež sídlí taktéž v pavilonu T6.

Jak probíhá výběr nových periodik a knih a s jakým pracujete rozpočtem?
HD: V roce 2000 bylo rozhodnuto, že knihovna bude nakupovat knihy a časopisy pouze na základě požadavků jednotlivých oddělení. Tyto požadavky schvaluje knihovní rada, která se schází čtyřikrát ročně.

Roční náklady na předplatná časopisů a pořízení knih jsou asi 2 mil. Kč. Zejména předplatná časopisů jsou velmi nákladnou záležitostí. Vyjma českých odborných časopisů odebíráme tituly z USA, Velké Británie, Švýcarska a Německa. Nejdražším časopisem v našem fondu je tištěná verze The American Journal of Surgical Pathology, jehož roční předplatné činí 92 206 Kč.

Kdo všechno může knihovnu navštívit?
HD: V roce 2002 byla naše knihovna zavedena do evidence Ministerstva kultury, tudíž musí být knihovnou veřejnou. Vyjma zaměstnanců má tak možnost využít našich služeb i odborná veřejnost. Publikace si u nás půjčují například studenti lékařských fakult a Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích jako zdroje pro své studentské práce.

Zleva: PhDr. Helena Dvořáková a Mgr. Blanka Záleská | Foto: Jan Luxík

Ukázka publikací | Foto: Jan Luxík

Lékařská knihovna Nemocnice České Budějovice, a.s., byla založena v roce 1958. U zrodu stála paní Věra Bobrová a PhDr. Julie Krivinková z Národní lékařské knihovny. Knihovna byla v první fázi určena pouze pro zaměstnance českobudějovické nemocnice. S rozvojem zdravotnictví a vznikem Krajského ústavu národního zdraví postupně začaly knihovny vznikat i v dalších krajských nemocnicích. Od počátku knihovny byla nastavena velmi dobrá spolupráce s ostatními knihovnami. Knihovna nakupovala v té době standardně nedostupné zahraniční odborné časopisy a knihy. Vytvořil se systém vzájemné výměny fondu. S postupem doby a rozvojem jednotlivých medicínských oborů začaly na jednotlivých odděleních vznikat primářské knihovny, v nichž se soustřeďují specializované publikace.

Zaměstnanci mají nárok na výpůjční dobu dle domluvy, u některých titulů je omezena na jeden rok. U odborné veřejnosti je pak výpůjční doba na jeden měsíc.

Jaké další služby nabízíte?
BZ: Nabízíme kopírovací a rešeršní služby. Například v roce 2019 jsme vyhotovily 6 800 kopií a vytvořily 42 rešerší.

Zmínily jste, že spolupracujete i s dalšími knihovnami.
HD: Ano, máme velmi dobrou spolupráci s ostatními knihovnami nejen v kraji. Časopisy v rámci kraje a z Pelhřimova převážejí sanitky v kufrech, proto u nás naleznete nápis „kufry zde“(smích).

Vypomáháme si i s dalšími lékařskými knihovnami nemocnic, například v Brně, Ústí nad Labem a Ostravě, se kterými si vyměňujeme zahraniční časopisy.

BZ: Velmi si vážím pomoci kolegyně z pražského Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM), lékařských fakult a Akademické knihovny Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, které jsou tak laskavé, že nám potřebné články posílají takřka obratem. Knihy, které nejsou v našem fondu, získáváme především z Národní lékařské knihovny v Praze. Snažíme se, aby naši lékaři, sestry a další odborný personál měli přístup k co

nejširšímu portfoliu odborné literatury. Ročně si vyžádáme takřka 400 článků a 50 knih. Naopak jiné lékařské knihovny z celé České republiky nás požádají přibližně o 50 článků, knih nebo časopisů.

HD: Národní lékařská knihovna v Praze zaštituje síť lékařských knihoven, spravuje databázi zahraničních časopisů a knih, které jednotlivé knihovny odebírají. Tím pomáhá sdílet informace o fondech všech lékařských knihoven.

Jaké jsou vaše pracovní plány na rok 2021?
HD: Nyní připravujeme knihovnu na stěhování. Letos se tak budeme hlavně věnovat odpisům knih, abychom stěhovaly jen aktuální knihy a časopisy. V našem fondu jsou i rarity, které určitě nevyřadíme, například odborné knihy z 19. století a začátku 20. století.

BZ: Nevím, jestli to stihneme ještě my, ale těším se, až bude naše databáze knih plně elektronická.

HD: Na závěr bych chtěla ještě zmínit heslo paní Bobrové, která stála u zrodu knihovny, a kterým se řídíme dodnes: Knihovna má sloužit, ne posluhovat.

Ing. Veronika Dubská
 Oddělení vnitřních a vnějších vztahů